

Kā lācis liek m a i n ī t domāšanu

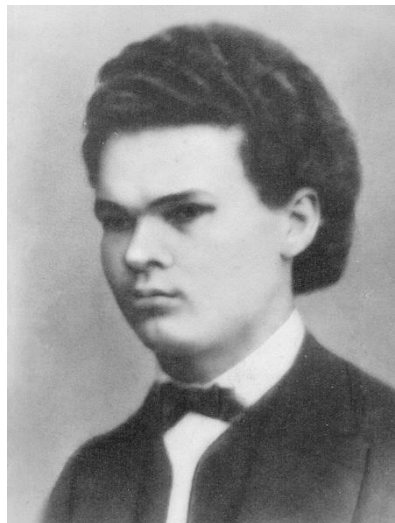

Juris Šteiselis
Latvijas Bīskopības biedrība

VI Starptautiskā Latgales
bīskopju konference
Balvi, 26.02.2021

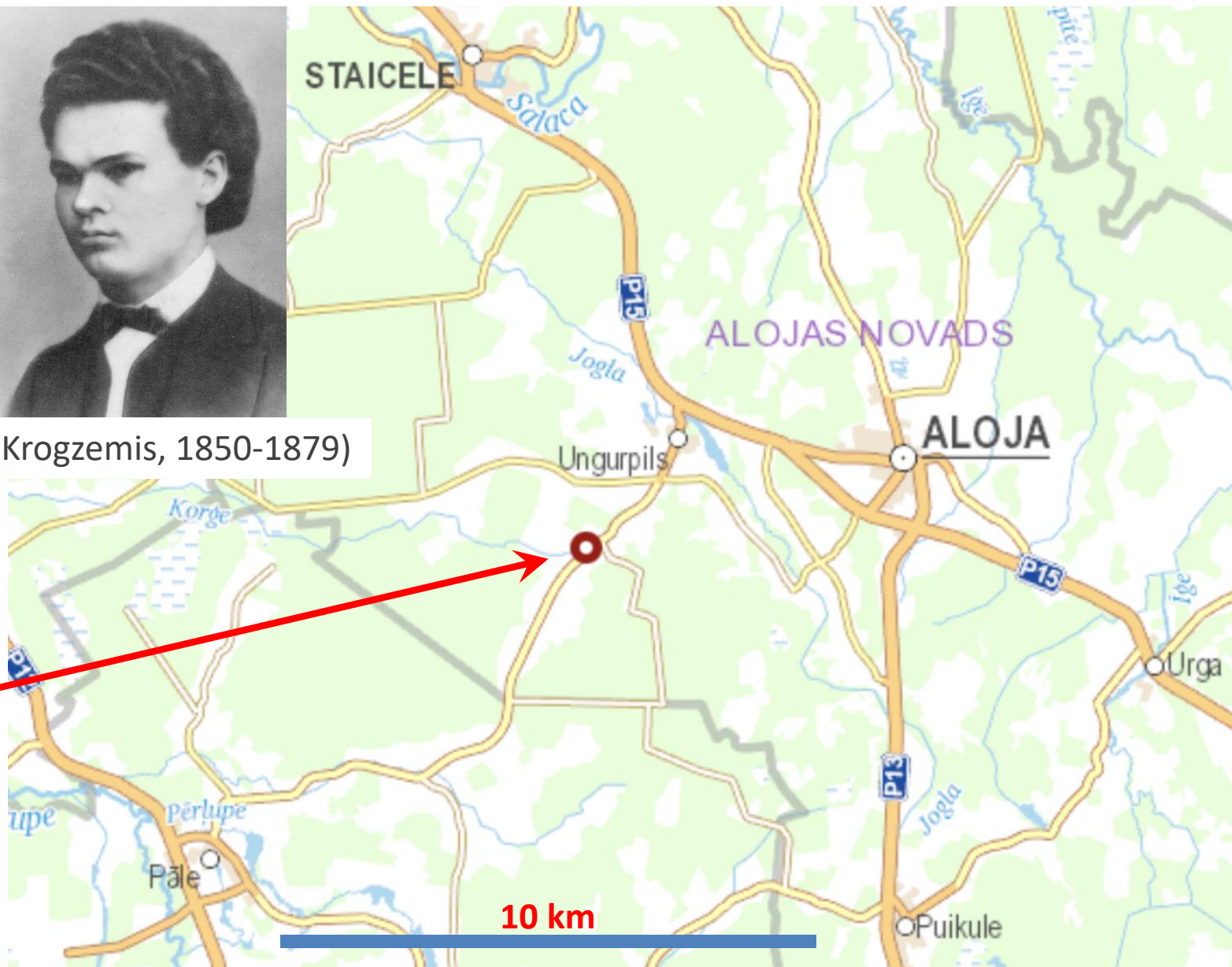
Neliels ieskats
nesenā vēsturē

Latviešu dzejnieks
Auseklis

(Mikēlis Krogzemis, 1850-1879)

Dzejnieka dzimtās
mājas «Sīpoli»

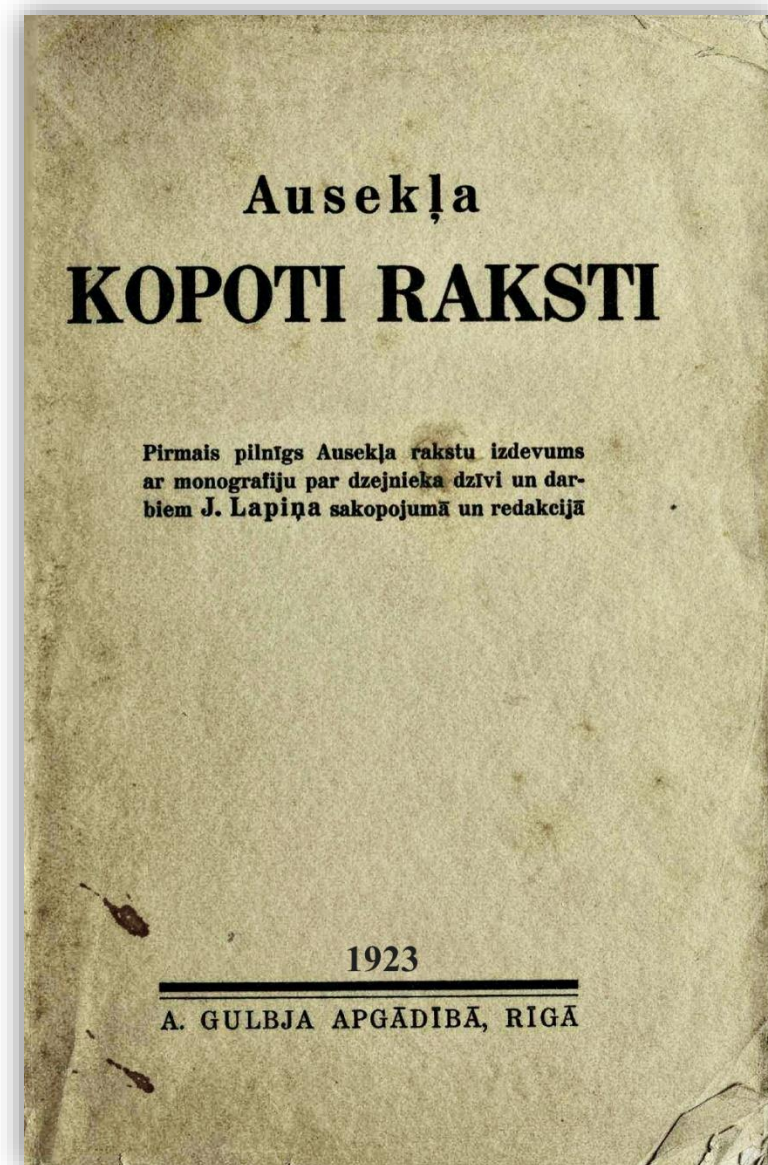
Ausekļa biogrāfija

«Še deviņus kilometrus no Pāles pietātnes mēs atrodam Sīpolu ciemātu»

«Kad 1850. gada 6. septembrī Jēkabam Krogzemim šē piedzima piektais bērns, ko nokrustīja par Miķeli, bet sauca par Miku, šē apkārt bija milzu meži»

Mika = lācis

«Kad Mikus gāja ganos, apkārtējos mežos lielā vairumā mājoja brieži, vilki un lāči»

Lāči plosa dzīvniekus

«Ausekļa ganu laikā lāči ganam katru gadu saplosīja pa lopam»

1855-1860.g. aptuveni pirms 160 gadiem

«Katru gadu lāči noēda Sīpoliem auzas, bet šaut viņus nebij brīv»

«Lāču medības muižas īpašnieks rīkojis ar lielu dzinēju skaitu, pie kam zemnieki uz medībām sanākuši ar bailēm itkā uz kauju, jo dažreiz gadījies, ka uz vienu dzinēju nākuši vairāki lāči»

Pirms 160 gadiem lāči Latvijā bija,

vai esam aizmirsuši?

Lāči atgriežas...

Lāči atgriežas un posta bites

19 saimes (trešo daļu no dravnieka slodzes) šovasar Vānes kolhozā izpostīja **bitīšu sensenais ienaidnieks**, vairākas saimes arī kolhozā Zemīte.

«Komunisma Rīts», Tukums (16.11.**1985**)

Kopš pagājušā gadsimta astoņdesmitajiem gadiem lāči ik pa laikam postījuši dravas arī Igaunijas pierobežā un citur.

Lāči atgriežas...

2006. gada biškopju sanāksmes rezolūcija

3. Ņemot vērā ES un Latvijas nostāju lāču populācijas saudzēšanā un sakarā ar to, ka pēdējā laikā Ziemeļvidzemē biežāk novēroti lāču postījumi dravu novietnēs, lūgt Zemkopības ministriju izskatīt iespēju atbalstīt elektrisko ganu vai citu lāču atbaidīšanas ierīču iegādi no nacionālajiem vai ES fondiem.

Zemkopības ministrijas atbilde

«Lai varētu izvērtēt lāču atbaidīšanas aprīkojuma iekļaušanas lietderību... lūdzu sniegt ZM informāciju par nepieciešamā atbalsta lielumu.»

LBB padome lemj

Apspriežot lāču radītās problēmas, padome vienojās, ka labākais variants būtu zaudējumu kompensācija, aprēķinot lāču iznīcināto saimju un stropu vidējo tirgus vērtību. Iesniegumus izskatīs Vides ministrija. Tas attiecināms tikai uz lāču uzbrukumiem. Runājot par caunām un to biežajiem postījumiem, par ko pēdējā laikā sūdzas biškopi, – šis jautājums jārisina ar mednieku kolektīviem. Atšķirībā no lāčiem caunas nav aizsargājami dzīvnieki. Mednieku kolektīviem,

Un kompensācijas ir!

Lāči atgriežas – ko darīt biškopim?

Būs lietas, ko biškopis spēs **ietekmēt**

... un būs lietas, ko vienkārši nāksies **pieņemt**

Vai Latvijas biškopis ar saviem 60 lāčiem var ietekmēt ES likumdošanu?

Vai Somijas un Igaunijas biškopji ar saviem 4000 lāčiem
kaut ko ir spējuši mainīt?

Pagaidām labi darbojas tikai elektriskie gani un kompensācijas

Darīt citādāk nekā līdz šim

Izmaiņas dravošanas praksē – **dravu izvietojums:**

- 1) dravas iekārtot atklātās vietās
(lācis nāk no krūmiem)
- 2) apdzīvotu ēku tuvumā
(cilvēku kustība, suņi)
- 3) regulāri dravas apmeklējumi
(Jo retāk apmeklē dravu, jo lācis jūtas drošāks)

ŠĪ PRAKSE NEDOD GARANTIJU, BET ZINĀMAS NEĒRTĪBAS
LĀCIM SAGĀDĀ UN APGRŪTINA POSTĪT

Darīt citādāk nekā līdz šim

Izmaiņas dravošanas praksē – **stropu izvietojums dravā:**

1) stropu izvietojums grupās

(samazināt dravas laukuma teritoriju)

2) stropus izvietot uz platformām, pārvietojamos paviljonos

(samazināt piekļuves iespējas stropiem)

ŠĪ PRAKSE DOD ZINĀMU GARANTIJU,
ATSEVIŠĶOS GADĪJUMOS – PAT 100% GARANTIJU

9 saimes = 18 m
2 x 2 m uz saimi

Informācija

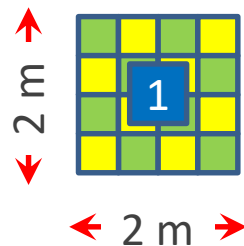
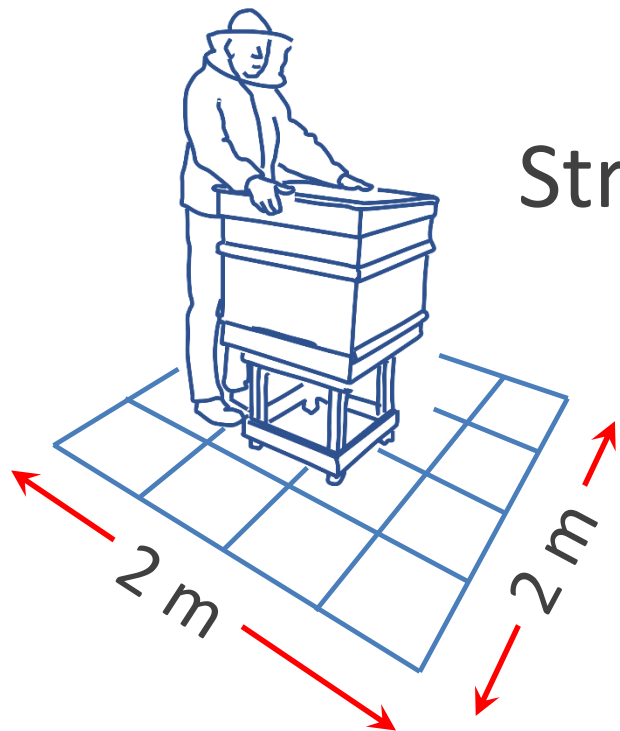

Garums = 0.018 km (18 m)

[Pietuvināt](#) [Sūtīt](#) [Koordinātas](#) [Dzēst](#)

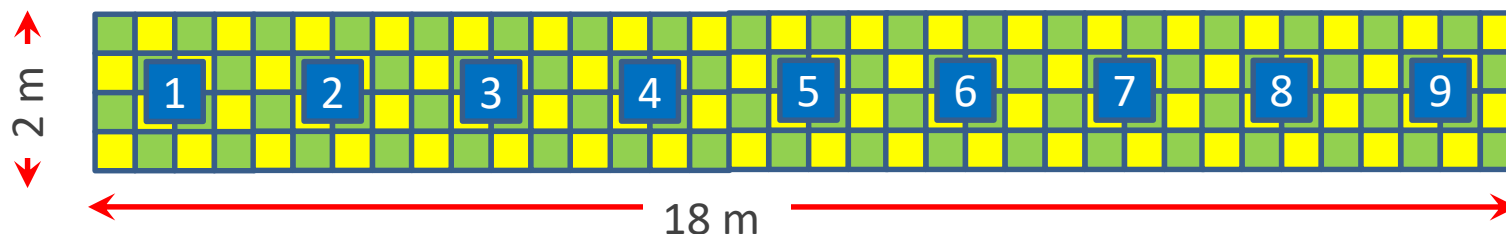
Stropu izvietojums

Pieņemot, ka 1 stropa novietošanai vajag $2 \times 2 \text{ m}$

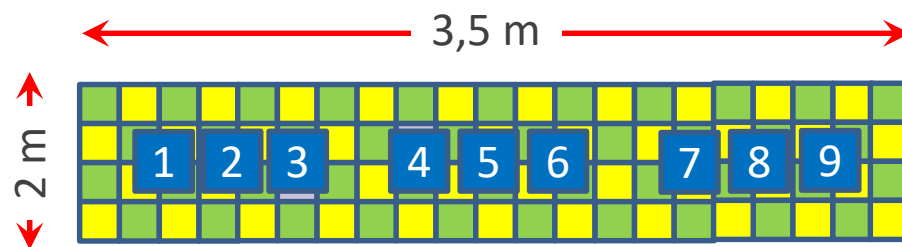
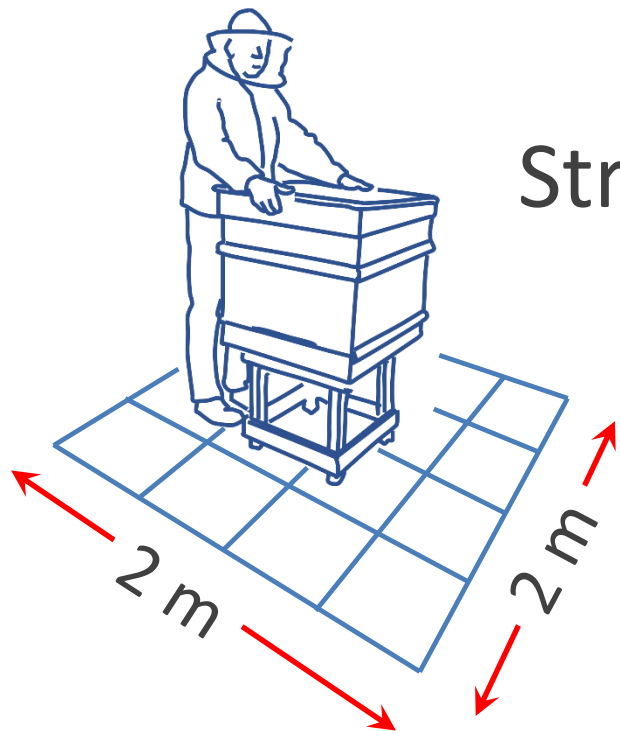
Žoga stieple varbūt *neko* nemaksā, bet stabi maksā un izturīgu stabu uzstādīšana ir darbietilpīga

tradicionāli: 9 saimes = $2 \times 18 \text{ m}$ = žoga garums **40 m**

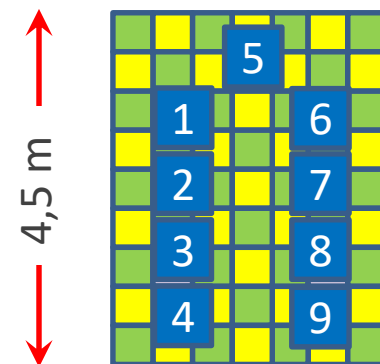
Stropu izvietojums

Taču žoga garumu var saīsināt
saimes izvietojot racionāli

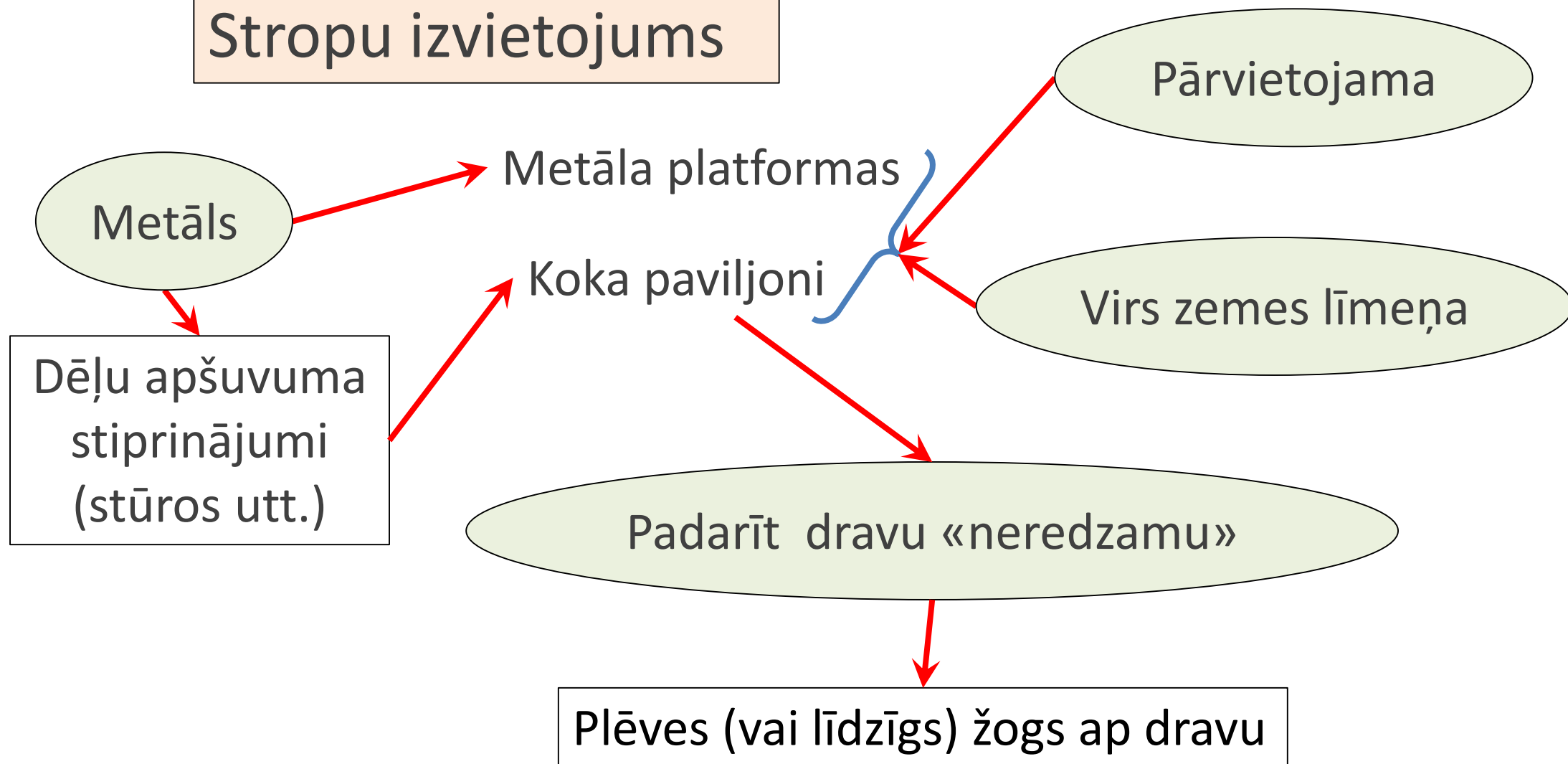
$$2 \times 10,5 \text{ m} = \text{žogs } \mathbf{25 \text{ m}}$$

← 3,5 m →

$$3,5 \times 4,5 \text{ m} = \text{žogs } \mathbf{16 \text{ m}}$$

Stropu izvietojums

Stropu izvietojums

Pārvietojama

Metāls

Virs zemes līmeņa

Metāls

Metāla platforma

Pārvietojama

Virs zemes līmeņa

Kā nevajag!

koksnes šķiedru
plāksnes
apšuvumam –
dravnieks pats jau
nejauši traumējis

Varbūt šādi

Varbūt šādi

Principā, var arī no dzelzsbetona

Attēls no Lietuvas Etnogrāfiskā
brīvdabas muzeja Kauņas rajonā

Pirms mainīt domāšanu

Biškopji jau to dara un darīs:

- 1) izvairīsies no vietām, kur lācis apdraud bites (ja varēs)
- 2) strādās pie profilakses –
 - a) dravā neatstās neko tādu, kas pievilina lāci
 - b) uzliks putnubiedēkli, troksni, gaismu, smaku
- 3) ierīkos elektrisko ganu žogus utt.

Biškapis taču nevēlas, ka viņa darbs tiek izpostīts,
nodarīti materiālie zaudējumi, samazināta peļņa

Pirms mainīt domāšanu

Biškopji sagaida no **valdības**:

- 1) kompensāciju par zaudējumiem (no pirmās saimes, kā Somijā)
- 2) atbalstu elektrisko ganu iegādei
- 3) neaizmirst, ka tad, kad lāču skaitu nāksies ierobežot,
pirmos samazinās «meduslāčus»

Pirms mainīt domāšanu

Biškopji prasa **neaizmirst**:

ka lācis ir liels un spēcīgs dzīvnieks,
apbruņots ar nāvējošiem ieročiem;

ir **jābūt regulējumam**, ka un kā

šādu dzīvnieku skaitu regulē

Un tikai tad varam aicināt biškopjus mainīt domāšanu

Tad varēsim **cerēt**, ka biškopji:

- 1) pieņems, ka lāči te ir uz palikšanu
- 2) mainīs domāšanu un
izmantos darba paņēmienus,
kas samazina riskus

Paldies

par

uzmanību